T075 BL V (097) 1435 Giới Cầm Giữ Báu Vật-90 Pháp Ba Dật Đề-Thập Tụng Luật

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

58-Giôùi Caàm Giöõ Baùu Vaät: Phaät taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù vaøo saùng sôùm Theá toân ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, A-nan theo sau. Boãng nhieân trôøi ñoå möa lôùn laøm cho phuïc taøng troài leân maët ñaát vôùi nhieàu baùu vaät. Theá toân khaát thöïc xong lieàn trôû veà trong nuùi Kyø-xaø-quaät thì thaáy phuïc taøng troài leân maët ñaát vôùi nhieàu baùu vaät. Luùc ñoù A-nan ñi caùch sau Phaät khoaûng moät taàm, nghó raèng: "Neáu ta ñi gaàn Phaät, hôi thôû vaø tieáng chaân seõ laøm kinh ñoäng Phaät", Phaät thaáy phuïc taøng loä ra roài quay laïi baûo A-nan: "Ñoù laø ñoäc xaø", noùi roài ñi thaúng qua khoâng döøng laïi choã baùu vaät; A-nan ñi ñeán nhìn thaáy roài cuõng noùi: "Laø ñoäc xaø thöa Theá toân", noùi roàâi cuõng ñi thaúng qua khoâng döøng laïi choã baùu vaät. Luùc ñoù ôû döôùi chaân nuùi coù moät ngöôøi ngheøo ñang caét luùa nghe ñöôïc nhöõng lôøi naøy lieàn suy nghó: "Ta chöa töøng thaáy aùc ñoäc xaø cuûa Sa-moân Thích töû, neân ñeán xem thöû", nghó roài lieàn ñeán xem thì thaáy phuïc taøng troài leân maët ñaát, vui möøng noùi: "Khoâng ngôø ñoäc xaø cuûa Sa-moân Thích töû laïi laø vaät baùu", lieàn laáy boïc vaøo trong aùo vaø duøng xe chôû veà caát giaáu trong nhaø. Nhôø soá baùu vaät naøy maø ngöôøi ngheøo trôû neân giaøu coù, xaây caát nhaø cao lôùn, thieát laäp cöûa haøng vaøng baïc, mua voi ngöïa traâu deâ, xe coä, chöùa nuoâi noâ tyø... Ngöôøi naøy voán coù hieàm khích vôùi moät ngöôøi neân khi phaùt taøi gaây trôû ngaïi vieäc buoân baùn cuûa oâng ta, oâng ta sanh taät ñoá ñeán taâu vua raèng: "Ngöôøi naøy tröôùc kia ngheøo heøn nay boãng trôû neân giaøu coù... chöùa nuoâi noâ tyø, nhö theá nhaát ñònh laø ñaõ gaëp kho taøng maø khoâng baùo vôùi vua", vua lieàn keâu tôùi hoûi: "Ngöôi ñaõ gaëp ñöôïc kho taøng phaûi khoâng?" Ñaùp laø khoâng coù, vua suy nghó: "Ngöôøi naøy neáu khoâng tra khaûo laøm sao noùi thaät", nghó roài lieàn ra lònh cho quan höõu ty tòch thu heát taøi saûn vaø coät troùi laïi, sau ñoù ra boá caùo ai gaëp kho taøng maø khoâng baùo vôùi vua ñeàu bò trò toäi nhö theá. Luùc ñoù ngöôøi naøy keâu than: "A-nan, ñoäc xaø; aùc ñoäc xaø thöa Theá toân", moïi ngöôøi noùi: "Ngöôi chôù neân noùi A-nan ñoäc xaø, aùc ñoäc xaø thöa Theá toân; ngöôi neân noùi raèng: ai gaëp baûo taøng maø khoâng baùo vôùi vua thì bò trò phaït nhö theá", nhöng ngöôøi naøy nhaát taâm nghó ñeán Phaät neân cöù noùi caâu A-nan ñoäc xaø, aùc ñoäc xaø thöa Theá toân. Quan cai nguïc ñem vieäc naøy taâu vua, vua lieàn keâu ñeán hoûi roõ nguyeân do, lieàn ñaùp: "Ñaïi vöông ban cho toâi voâ uùy, toâi seõ noùi thaät", vua noùi: "Ta ban cho ngöôi voâ uùy", ñaùp: "Tröôùc kia toâi ngheøo heøn caét luùa döôùi chaân nuùi, luùc ñoù coù hai Tyø kheo ñi leân nuùi, moät ngöôøi ñi tröôùc, moät ngöôøi ñi sau. Tyø kheo ñi tröôùc nhìn thaáy baûo taøng lieàn noùi vôùi Tyø kheo ñi sau: A-nan, ñaây laø ñoäc xaø, noùi roài ñi thaúng khoâng döøng laïi choã baùu vaät; Tyø kheo ñi sau ñi ñeán nhìn thaáy cuõng noùi: aùc ñoäc xaø thöa Theá toân, noùi roài cuõng ñi thaúng khoâng döøng laïi choã baùu vaät. Toâi nghe ñöôïc nhöõng lôøi naøy sanh hieáu kyø muoán xem thöû aùc ñoäc xaø maø Sa-moân Thích

töû noùi laø vaät gì neân tìm ñeán xem, lieàn thaáy baûo taøng troài leân maët ñaát, vui möøng chôû veà nhaø caát giaáu. Nhôø baûo taøng naøy toâi trôû neân giaøu coù... chöùa

BOÄ LUAÄT TAÄP 4 nuoâi noâ tyø. Nay toâi bò trò toäi lieàn nhôù ñeán lôøi noùi tröôùc kia, ñoäc xaø nay ñang ôû treân thaân toâi aét seõ aên thaân maïng cuûa toâi. Chính vì baûo taøng naøy maø nay vua tòch thu heát taøi saûn vaø toâi suyùt maát maïng". Vua nghe roài suy nghó: "Chaéc chaén hai Tyø kheo ñoù laø Phaät vaø A-nan", nghó roài lieàn noùi: "Ngöôi haõy ñi ñi, ta ban cho ngöôi voâ uùy vaø thöôûng cho ngöôi naêm traêm kim tieàn". Ngöôøi naøy trong luùc nguy caáp nhôø nhôù lôøi cuûa Phaät vaø A-nan noùi maø ñöôïc thoaùt cheát neân caùc quan ñaïi thaàn ñeàu lôùn tieáng noùi: "Thaät laø vieäc hi höõu, nhôø nhôù lôøi Phaät noùi maø ñöôïc thoaùt cheát". Caùc Tyø kheo nghe bieát vieäc naøy lieàn ñem baïch Phaät, Phaät noùi: "Laáy vaät quyù trong maéc toäi naëng nhö theá vaø toäi naëng hôn toäi naøy cuõng ñeàu do laáy vaät baùu", nhöng Phaät chæ quôû traùch maø chöa keát giôùi. Phaät taïi Duy-na-ly, luùc ñoù caùc ñoàng töû ra khoûi thaønh ñeán trong vöôøn röøng hoïc baén cung, Baït-nan-ñaø saùng sôùm ñaép y mang baùt ñònh vaøo thaønh khaát thöïc, caùc ñoàng töû töø xa troâng thaáy lieàn noùi vôùi nhau: "Baït- nan-ñaø Thích töû naøy öa laøm ñieàu xaáu aùc, duø thaáy toäi nghe toäi nghi toäi cuõng khoâng hoå theïn, khoâng nhaøm ñuû, chuùng ta haõy thöû xem", noùi roài lieàn laáy baùu vaät trò giaù ngaøn kim tieàn ñeå ôû giöõa ñöôøng roài ñöùng ôû choã xa nhìn. Baït-nan-ñaø vöøa ñi ñeán nhìn thaáy vaät baùu treân ñöôøng, nhìn quanh boán phía thaáy khoâng coù ai lieàn nhaët laáy caëp vaøo naùch, caùc ñoàng töû thaáy roài lieàn chaïy ñeán vaây quanh noùi raèng: "Phaùp Tyø kheo cuûa oâng, vaät cuûa ngöôøi khoâng cho maø laïi laáy troäm hay sao", ñaùp: "Khoâng coù laáy troäm, toâi cho laø vaät phaán taûo neân nhaët laáy", caùc ñoàng töû suy nghó: "Neân daãn ngöôøi xaáu aùc naøy ñeán quan", nghó roài lieàn daãn ñeán quan, quan hoûi: "Thaày thaät ñaõ laáy troäm phaûi khoâng?" Ñaùp: "Toâi khoâng coù laáy troäm, toâi töôûng laø vaät phaán taûo neân nhaët laáy", quan noùi: "Khoâng coù vaät baùu naøo maø khôûi töôûng laø phaán taûo ñeå laáy". Nhöng caùc quan naøy voán laø ñeä töû Phaät, tin öa Phaät neân noùi: "Tyø kheo laøm sao laáy troäm ñöôïc, caùc ñoàng töû aét laø noùi voïng roài. Thaày haõy ñi ñi, sau naøy chôù nhö vaäy nöõa. ÔÛ choã ñaát troáng gaëp vaät baùu, ngöôøi khoâng cho thì chôù neân nhaët laáy". Baït-nan-ñaø trôû veà ñem vieäc naøy keå laïi cho caùc Tyø kheo nghe, caùc Tyø kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm Tyø kheo taêng baûo caùc Tyø kheo: "Maéc toäi nhö theá vaø toäi naëng hôn cuõng ñeàu do laáy vaøng baïc vaät baùu maø ra", quôû traùch roài baûo caùc Tyø kheo: Do möôøi lôïi neân keát giôùi cho caùc Tyø kheo, töø nay giôùi naøy neân noùi nhö sau: Neáu Tyø kheo töï tay laáy hay baûo ngöôøi laáy vaät baùu hay tôï vaät baùu ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Vaät baùu laø vaøng baïc tieàn, xa cöø, maõ naõo, löu ly, chôn chaâu...; tôï vaät baùu laø ñoàng thieác, baïch laïp, chì keõm... Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu Tyø kheo caàm laáy caát tieàn, vaøng baïc, xa cöø, maõ naõo... cuûa ngöôøi khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu laáy tôï vaät baùu laøm ñoà trang nghieâm cuûa nam töû vaø nöõ nhôn, cho ñeán binh khí ñeàu phaïm

Ba-daät-ñeà; neáu laáy chôn chaâu giaû thì phaïm Ñoät-kieát-la. Phaät taïi nöôùc Xaù-veä, luùc ñoù vaøo ngaøy tieát hoäi caùc baïch y trong

thaønh chuaån bò ñaày ñuû caùc moùn aên ngon ñem vaøo trong vöôøn röøng ñeå vui chôi aên uoáng. Tyø-xaù-khö-loäc-töû-maãu ñeo trang söùc treân ngöôøi trò giaù naêm traêm kim tieàn cuõng ra thaønh daïo chôi, luùc trôû veà chôït suy nghó: "Ta ra thaønh daïo chôi, khoâng theå khoâng gaëp Phaät maø trôû veà. Ñeán gaëp Phaät ta khoâng neân ñeo ñoà trang söùc nhö vaày", nghó roài lieàn côûi ñoà trang söùc boïc vaøo trong aùo cuøng moät tyø nöõ ñi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Loäc töû maãu nghe phaùp ñöôïc lôïi hæ roài töø toøa ñöùng daäy, ñaûnh leã Phaät höõu nhieãu roài ra veà. Tyø nöõ do nghe phaùp ñöôïc phaùp vò neân khi ñöùng daäy ra veà ñeå queân laïi goùi ñoà trang söùc. Phaät thaáy goùi ñoà naøy lieàn baûo A-nan: "Thaày haõy xem trong goùi ñoà naøy coù vaät gì roài ñem caát", A- nan baûo tònh nhôn giôû ra xem roài goùi laïi ñem caát. Phaät do vieäc naøy nhoùm Tyø kheo taêng ñuû lôøi khen ngôïi giôùi vaø ngöôøi trì giôùi roài baûo caùc Tyø kheo: Töø nay giôùi naøy neân noùi laïi nhö sau: Neáu Tyø kheo coù vaät baùu hay tôï vaät baùu maø töï tay caàm laáy hay baûo ngöôøi caàm laáy caát thì phaïm Ba-daät-ñeà, töø nhaân duyeân. Nhaân duyeân laø vaät baùu hay tôï vaät baùu naøy ôû trong taêng phöôøng hay ôû trong truù xöù thì neân khôûi taâm nhö vaày maø laáy caát: Neáu ngöôøi chuû ñeán nhaän thì seõ traû laïi.

Vieäc naøy neân haønh trì nhö theá. Trong taêng phöôøng laø vaät ôû beân trong töôøng vaùch, raøo daäu, haøo thaønh cuûa truù xöù Taêng. Trong truù xöù laø tuøy truù xöù maø baïch y ñaõ thænh. Khoâng phaïm laø neáu vaät ôû trong Taêng phöôøng, hoaëc coù tònh nhôn thì baûo xem roài laáy caát; neáu khoâng coù tònh nhôn thì töï mình xem roài laáy caát. Khi coù ngöôøi ñeán nhaän xin laïi thì neân hoûi: "Vaät cuûa oâng hình töôùng nhö theá naøo", neáu noùi ñuùng thì ñöa traû laïi, neáu noùi khoâng ñuùng thì neân ñaùp laø khoâng coù vaät nhö theá. Neáu chuû cuûa vaät chöa ñeán nhaän laïi maø Tyø kheo coù nhaân duyeân phaûi ñi, trong ñaây neáu coù cöïu truï Tyø kheo toát thì neân daën laïi raèng: "Toâi nhaët ñöôïc vaät cuûa ngöôøi naøo ñoù ñaõ boû queân, thaày neân xem laïi roài caát giöõ, neáu chuû cuûa vaät ñeán nhaän xin laïi, noùi ñuùng thì neân ñöa traû laïi, noùi khoâng ñuùng thì neân noùi laø khoâng coù vaät nhö theá". Traûi qua naêm, saùu naêm neáu chuû cuûa vaät khoâng ñeán nhaän laïi thì neân ñeå vaät naøy vaøo trong Töù phöông Taêng vaät maø duøng; thôøi gian sau neáu chuû cuûa vaät ñeán nhaän laïi thì neân laáy vaät cuûa töù phöông taêng boài thöôøng. Vaät ôû trong truù xöù cuõng gioáng nhö theá cho ñeán caâu traûi qua naêm, saùu naêm neáu chuû cuûa vaät khoâng ñeán nhaän laïi, trong truù xöù naøy neáu ít giöôøng gheá meàn neäm… thì neân duøng tieàn ñoù ñeå mua saém; thôøi gian sau chuû cuûa vaät ñeán nhaän thì neân ñem giöôøng gheá meàn neäm naøy traû cho hoï. Vieäc naøy neân haønh trì nhö theá.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.